

17864-78

VI. J. e.

L^o III.

¶ Wlgo dici solet.
Molige muis zuenna xhibet timor: 7 bonige ra aris.

¶ quis mides: hoc p[er] h[oc]
ta v[er]u[m]

Quia in vno offendit: p[er] h[oc] om[n]i[um] reus. *Non. n[on] q[uod] s[ed] q[uod] m[od]o d[icitu]r p[er] h[oc] e[st]:*
h[oc] q[uod] d[icitu]r t[em]p[or]e

Metri se suo modulo dant.

1569
I 5. XX. 00

De modo in iure studendi libellū. q[uod] inde:

flores legum

Ita cōstituta lora in iure iuale

De ordine imp[er]atorū

Excerpta canonū penitentialiū d[omi]ni summa s[ed] asterisq[ue].

Stilus romanus nūc

Tōm[us] causarū d[omi]ni. ad p[ro]p[ri]et[ate]m p[ro]p[ri]et[ate]m p[ro]p[ri]et[ate]m

Mod[us] variū d[omi]ni acceptū d[omi]ni

S[ed] q[uod] d[icitu]r mod[us] d[omi]ni p[ro]p[ri]et[ate]m p[ro]p[ri]et[ate]m p[ro]p[ri]et[ate]m

Tractat[us] de rebellionib[us]

Regis et cōstituciones s[ed] q[uod] d[icitu]r p[ro]p[ri]et[ate]m p[ro]p[ri]et[ate]m p[ro]p[ri]et[ate]m

Ca[us]ar[um] de g[ra]t[ia] in h[oc] p[ro]p[ri]et[ate]m p[ro]p[ri]et[ate]m p[ro]p[ri]et[ate]m

Interp[re]taciones s[ed] q[uod] d[icitu]r p[ro]p[ri]et[ate]m p[ro]p[ri]et[ate]m p[ro]p[ri]et[ate]m

Ex B
P
lar
93
libe
celo
om
un
ris
mi
ris
ius
ful
cu
str
p
bil
tan

Ex Bibliotheca Joannis Baptistae à Scipach.

Petro Vectario nouello Iuriū sco-
lari Johānes iacob. can. iuris vtriuf-
q3 p̄sultus. De modo in iure studendi
libellū: ac salutē plurimā mittit.

Quoniā bene a Platone p̄-
scriptū est: beatas esse. R. P̄
Que a sapientibus regerent
et illis quieas caste: integreque
administraret: certum fore in
celo dicatum: ac diffinitum locū: vbi beati cum
omnipotente deo immortalī euo ac gloria p̄fru-
untur: omībus planissime indicas Petre cha-
rissime: q̄ntum tuas sanctissimā. R. P̄: et ani-
mū tuum generosissimum colas: hoc saltē ve-
rissimo: infalibiliq3 argumēto: q̄ ad discendū
ius humanū: atq3 diuinū: et ad hanc iuriscon-
sultorum academīā te contuleris: vt eius do-
cumentis a te p̄ceptis: de regēda tua illa Illu-
stri patria orbis terrarū: diuinissimo domicilio
p̄stes exēplar: et cum postea ex hoc corpore no-
bilissimus spūs dimissus fuerit in celum reuer-
tatur ad deum optimūz maximū: a quo primū

ipse defluerat. Ad desiderium vero tuum
adimplendū: licet natura duce prouehi potu-
isses: attamē doctissimoz oīuz: mea qz senten-
tia: iuris vtriusqz doctrina te melius ī tranqui-
lissimo: z tutissimo portu constituet. Cum
enī in homībuz: sicut etiā in equis: et in iumē-
tis. vt canit flacchus. eniteat patrum virtus:
z tanqz proprium munus ad posteros heredi-
taria successione mittat: z vt quondam accepi-
mus: Sceuolaz domum iuris scientia: Cato-
nuz gentem seueritate: atqz iustitia: Curiones
vo: z Hortēsius eloquētia: aliosqz alijs natu-
re bonis claruisse: sic peculiarem quādam gu-
bernāday. **R. D.** doctrinam: que cōtinuatis
seculis: ppetua serie in **A**lecturijs maioribus
tuis fuit: ī te arbitror relucere: eāqz p se pluri-
mū tibi ad gloriā p̄stare presidij. Ceterz si eaz
doctrina: z litteris adiunxeris: faciliorē tibi adi-
tum pandet ad gloriam properanti fiesqz vn⁹
in quo precipua tue ciuitatis salus niti videat-
ur. Verūtamē eū qui iurisconsultus esse desi-
derat: oportet prius esse discipuluz: nostrūqz
morez: totis. vt aiūt. viribus amplexari: quo

non soluz optatam fauste metam attingat: sed
etiā citatiore gradu ad ipsaz facilius ⁊ tutius p
ducatur: q̄z labore aut difficultate deteritus in
medio cursu deficere compellat. Quē quidem
morem ius diuinū ⁊ humanū discere cupienti-
bus scribere aggressi sumus: non tantum vt te
admoneremus: qui etiam sine monitore ad id
vales ⁊ ad p̄cipiendam omnem sapientiam tu
opte ingenio videris esse dispositus: sed vt fi-
denti⁹ quod in te habes recognoscas ⁊ ex hac
nostra lucubratiōe alios discendi cupidos p̄ te
monere valeamus. In quo si quid nostra opa
te p̄fecisse noueris nostre industrie studio gra-
tulabimur: si quid vō remissius dictuz: omnis
sūme tuas aures offenderit: tu queso sup̄ ac cu-
mula et defectibus nostris benignitatis tue se-
renitate precor occurre. qui. vt tibi obsequere-
mur non recusauimus hec forsā incōptius in
medium afferre.

**Donū sapientie a deo primum expe-
tendum ostenditur.**

Unum sapientie ab ipso deo primū
d expetendū censemus: ut is sua pie-
tate dignetur nobis sue claritatis lu-
men infundere. In nobis. n. pars quedā est
animi in qua sensus ratioq; cōsistit. Hec a deo
pfecta et ad similitudinez sui facta est. Hec est
que a sensibus corporis libera: non solū psen-
tia cernit sed etiā preterita meminit: videtq; fu-
tura. Hec sicut apud Platonez Socrates in
sua politica docet: somniātibz sopita ea par-
te que passionum ardores et voluptatum ille-
cebras tenet: sepius futura premōstrat. Hec
res humanas atq; diuinas: velut in speculo:
vlt fonte lucidissimo pspicit. Hec deniq; quid
in his equis: et quid iniquum: velut adhibita
statera rectissima lance decernit. Quas ob res
hunc animi visum: intuitūq; speculationē cō-
templationēq; recte appellauerūt. Attamē
sicut in speculo aut fonte imagines non possu-
mus cernere: nisi purissimus et lucidissim⁹ sit:
nullisq; ventoz flatrib⁹ agitat⁹: et nulla limo-
sitate polutus. Quinimo est opus ut oculoꝝ
intuitus ad imagines dignoscēdas nulla cali-

gine fedatus sit: ita speculari bene ac contēpla-
ri equaq3 ab iniquis ac a bonis meliora discer-
nere non poterimus: nisi deus ipse optim⁹ ma-
ximus sua pro clementia ⁊ pietate sensuuz agi-
tationes procellasq3 amouerit ac omne scelus
absterferit. Atq3 ipsius mentis aciem lumine
sue bonitatis acuerit ad inspiciēdam veri ⁊ ho-
nesti faciem: que nobis ab eodem infunditur.
Idcirco votis omnibus implorandus ē ipse
deus ⁊ dñs noster clementissimus vt id sapiē-
tie donum optandum: capescendumq3 nobis
misericorditer ellargiat. Qd suppliciter peten-
do consequi poterimus si a nobis infrascript⁹
ordo nō negligetur.

**De vitanda cibi: potusq3 frequen-
tia et epulaz conditione.**

o Portet autē leges aut canones di-
scere cupientem sic corpus animuz
q3 disponere: vt nostra documēta
sibi cōmissa ī segetē validam coalescant: et fru-
ctus vberimos pariāt. Alioquin oīs conat⁹

inutiliter suscipiet. Sic. n. agricolae pri⁹ arua
spinis et impedimentis liberant: ne lape tribu
liq³ ortā segetē suffocent: aut infelix lolium et ste
riles dominet^r haene. Dehinc pingui fimo
saturant aut cinere spargunt. Postea vero le
ctissima semina sulcis committunt. Ita nos pre
stantissimorum iuuenū animis boni et equi semina
commisuri suademus primū ut is qui se nob^{is} in
formandū committit cibi ac potus frequentia ac
saturitatē nimia fugiat. Nec. n. voluptas ab
hoīe aliena bestiis que ventri natura obediē
tia finxit est relinquenda. Nam intemperanter
hec sumpta nedum morbos pariunt: sed ingenij
vires opacant ut nihil sapiēter cogitare: ante
honestū velle ac intueri queant. Sit igitur
decens ac moderata resectio que corp⁹ nutriat
animo autē nihil officiat: serueturq³ locorum et
hominū cōsuetudo laudabilis et a bene mora
tis ciuib⁹ comprobatus mod⁹ atq³ mensura.
Nec minus epularum potusq³ cōditio quam
multitudo atq³ frequentia detestanda est: quādo
quidē lautiores epule et exquisita vina non so
lū inutiliter corp⁹ impinguāt et hebetant: ob.

tūduntq; ingeniū. Sz etiā incendūt sanguinē
z despumare in venerem faciūt qđ nō mō mo-
lestum sz omnino arbitramur esse p̄trariū.

De vitanda venere.

Itanda est preterea oīs venerea vo-
luptas quoniā non solū corpis ac in-
genij vires effeminat: sed etiā frangit
p̄sertim si fuerit frequēs ei⁹ vsus: carpit. n. vi-
res paulatiz: vritq; videndo femina vt Ada-
ronis est versus. Quot. n. viros fortes a mu-
lieribus ad mortez deductos legimus: Quot
viros sapiētes factos videmus isanos. In q̄
re breuiusculus ero quoniā oīz abūdant hy-
storie. Adinuitur. n. ex illa obscena mēbrozū
collisione cerebri virtus z cordis: adeo qđ con-
templationi satisfacere nequeūt. Perit etiam
memoria que mater dicit̄ esse musay: z idcirco
poete non inepte finxerunt. Adinervā ex Jo-
uis v̄tice natā absq; vlla obscena pollutione.
Quid. n. preclare agere possz cuiuspiā anim⁹
tā sedis oblectationib⁹ merfus: quas neq; in

brutis aīalibus natura pmittit: nisi certis āni
mēlibus ⁊ gratia prolis tantūmō pcreande.
Si igitur lupi Canes: multeq; alie bestie na-
tura duce se continēt. Cur homo sensus diui-
nitatisq; capax se cōtinere nō poterit? Est igi-
tur necesse vt is sibi castitatē impet et si vxorez
habet: eā ab se qñq; ableget. Amphytrio. n.
Alchmena Thebis dimissa ē pfectus Athe-
nas. Nā castitas quādam mūditiā ⁊ pulchri-
tudinē hz que sola deo. vt Justinian⁹ inquit.
animas repñtat. Et ideo bene cum legibus et
omni doctrina consentit.

De vitanda cogitatione rerum ale- gibus seīñctarum.

Abuertunt etiā animū mentemq;
f feruentē legū cupidine cogitatiōes
et cure rez que ab ipsis legibus se
iuncte ac aliene sunt. Quēadmodū. n. posset
volūtas amasiolis dedita iura cōplecti? ⁊ ani-
mus veneri dedicatus cum puritate pgruere?
Quēadmodū possz auid⁹ feraz ⁊ volucz: va

gantes estuantesq3 sensus intra quietos pena
tum lares excipe: quēadmodū poss3 questui
et lucro semp obnoxius: equi z iniqui contem
plationibus imorari: Idcirco voluptatib3
Alcibiades dedit: nunq3 euasit philosoph3
nec Proptius: aut Tibullus amoribus inne
rus iuriscōsultus emicuit: eandēq3 ob causam
Frācis3 petrarcha de sua laura dies ac noctes
excogitās. q3q3 vrgēte patre. nequaq3 pfecit
in legib3. Nunq3 iurib3 Atheonē aut Hyp
politū inter discidētes legim3: decreuisse cōdi
gna Rhetib3. n. z canib3 erāt impliciti: z de
niq3 mercaturas ac negotia cogitātes pneam
illā stoicoz honestasq3 virtutū imagines non
reuerent: q3 illi de honestare z dedecorare nū
q3 turpe ac dux cēsant. Cū posthabita oī decē
tia de sola vtilitate ptendunt: vñ pclare Ora
tius cecinit. Impiger extremos curris merca
tor ad indos. Per mare pauperiem fugiēs p
saxa pignes.

De irā: et iocis fugiendis

Adē quoq; rōe fugiant indignati
e ones ⁊ rixe quib⁹ exagitat⁹ anim⁹
quiescere non pōt. Fugiant sifr lu-
di atq; lasiuiē quibus ibut⁹ quilibz velut edus
petuleus exestuat. Et quadā sensuū titilatiōe
in allea. illecebrisq; malis occupat⁹ a meliori
bus auocat⁹ inutilitq; deninct⁹ ad deteriora se
pius: nunq; ad honestiora reuocat⁹. Licet
igit sint vtilēs qñq; ludi ⁊ a seditiōib⁹ militez
retrahant. Quod Palamedes bello Troia.
no ī Tesseraz vsu mōstrauit: ac nō nunq; ad
releuādā corpis infirmitatē acquirendū ⁊ con-
firmādū in certaminibus robur. sicut maiores
nostri cū militie documētis ī cāpo Martio mō-
strare psuenerūt. Atq; reliquis ī reb⁹ debilitāt
corp⁹ ⁊ īgenij vires euacuāt: adeo q; nihil sub-
lime ac generosū itueri aut pficere sinūt.

**De grāmatica: latinaq; lingua: gre-
caq; discendis.**

f Scitaq; purgat⁹ adolescēs qui ad le-
ges ⁊ canōes ē informādus. Prīmū
grāmaticā discat: alit. n. neq; latīe in

telligere: neq; congrue loqui sciret. Qua i re la-
borare nos puenit: tu vt veterē latij morē reco-
gnoscere: tu vt laborē sufferre incipiam. Cum
enī quōdā Sauno et Pico regnantibus in italia
vni⁹ fmo nature munere ab oībus haberet: ir-
rūpentib⁹ postea grecis: atq; troianis: et ple-
risq; cum romana potētia barbaris illa venu-
stas repēte mutata in deterius vitiū plapsa ē:
corrupteq; voces: et sensus vitia plurima intro-
duxerūt. Nū postea enituit labor multoz qui
notas et mēdas colligere nixi sūt: vt nūc emē-
dati ore lingua vti possimus: sicut. Q. Enni-
um: et. M. catonē fecisse cognoscimus: Non
nulli quoq; scēata coloresq; vboz: ac senten-
tiaz politionē sermone ptulere. Pleriq; vō
in latinā linguā: tanq; iopem ex grecs: et alijs
plurima mutauere: ac cōpositionibus: ac deri-
uatiōibus mutāt i dies. Hinc politissima. Ad
Ciceronis et castigatissima Adaronis notatur
latinitas et dulcedo Cesarei iuris. Quoruz ad
dignitatem: et excellentiam nihil addi aut de-
trahi posse nos credimus. Quare: is quem le-
gibus imbuere volumus: optimam huius do-

ctrine opus est habeat cognitiōem. Quoniam
ab ipsa veluti firmissima base reliq̃s artes strui
mus liberales: et omnes laudatissimas sup̃i-
ponimus disciplinas. S; forte queret̃ a nob̃
an tantā latine locutionis peritiā in hoc futu-
ro iuriconsulto exigamus: quantā in Priscia
no aut Servio aut Donato vel Acrone fuis-
se conspiciamus: vt nihil eum lateat quod ī pri-
sorum litteris continet̃. An vero talem gra-
maticum esse velimus: quales his maxie tem-
poribus cernimus: Moseum apprime lau-
damus qui ad vnguē huius p̃fessionis inti-
ma scrutatus est: indicamusq; id indiciū futu-
ri magni et excelsi viri: nō tamē deterrem⁹ eos
qui congrue tantum loqui et scribere didicerūt:
qui maiorū documētis sapientissimis acqui-
escunt: nil vltra requirentes sed inter cunctos
ille videt̃ esse laudabilis qui cōgrue loqui no-
uit et recte scribere et nata de grecis p̃pter aspi-
rationes litterarūq; caracteres: originemq;
verborū: et ita singulorū in iuncturas callet
vt nedum hiatus et dissonātiās fugiat: s; apte:
distincte: commodeq; pronunciat. Qua vt in

re possumus animaduvertere Meruam et Pro-
culum non ab redicensse a Sabino et Cassio
affirmantibus rebus permutatis veterem em-
ptionis speciem fore: sicut Homericis versi-
bus comprobabant nisi alijs homericis versi-
bus id confutassent. Neq3 Marcellus suffici-
enter Zenotaphij significatum extortum a di-
uis fratribus Seuero et Anthoino iudicas-
set: nisi de ipsa re Maronis sententiam retulis-
set. Grecarum autē litterarum sicut scientiam
magnopere nō requirimus: ita ignaz oīno eē
nō volumus. Quō. n. legis pscriptiōem ab
oratore Demosthene aut a Chrysippo sūmo
stoyce doctrine philosopho in primo dige. li.
scriptam legeret: aliaq3 nō pauca nisi caracte-
res grecos: eorūq3 concinam compositionem
agnosceret:

De arte oratoria iuriscōsultis necessa- ria.

e Rudius autez in litteris priusq3
leges attingat artem oratoriā ag-
grediatur: eiusq3 documentis ac-

ceptis: Ciceronis aliorūq3 facundissimorū vi-
rorum inuentiones consideret: disponatq3 cō-
cinne: flosculis elocutionis expoliat: et decla-
mare condiscat: vt quoq3 postea prudentū po-
litissima Responsa: et Cesarū decreta sectabit
venustate capi: et suauitate demulceri queat: et
legitimis pfectis laboribus valeat amicorū
causas agere: eorūq3 spem: vitā: posterorūq3
defendere: Quod profecto sine oratorio mu-
nere scire non posset: Quemadmodū enī scri-
ptum preferre rationi: aut rationem prepone-
re scripto calleret? Quemadmodum aduersis
atq3 ptrijs vti ratioibus posset: ac coniectu-
ris: nisi ab institutōe artis prius illud accepis-
set? Hoc igit cōdimēto et elloqui prudenter:
ornate: copioseq3 poterit: et ea que in iure scri-
pta reperit: veluti lacteū poculūz labellis ad-
motis assumet nō modice pfuturū.

Quod poesis et dyaletica iuriscōsul-
to nō est necessaria: •

i Saū labor pfecto sufficiet absq3 po-
etaz plausu: et insolētia dyaleticorū:

quoniā licet poetarū lectio ad grāmāticē littera-
turā p̄ficiat: nō tamen in oratiōe. *Q*. catonis
cōputat in laude. Neq; platonī pene viro di-
uino visa est satisfecisse cum ad eā rem publicā
quā beatissimā sibi ipse fingebat: poetas tan-
q; non necessarios ad vitā degendā inscribere
noluit. *D*ialecticorū vero cauillatōes atq; am-
phibologie. vt Cicero inquit. plerūq; in tan-
tam dubitatiōem inducūt vt quis suū nomē p̄-
ferre nō audeat: et p̄pterea non vident admo-
dum necessarie: p̄sertim cū apud oratores sa-
tis abūdeq; moneamur: quēadmodū argumē-
ta formare: et agnitis vitijs p̄positionū et com-
plexionū naturas: nec nō defectus rationū et
p̄bationū dissoluere debeamus.

Non est necesse iuriconsulto mathe-
maticas discere disciplinas.

¶ Ant qui putāt iuriconsultum in ma-
thematicis artibus instructū eē oportere: neq; sine illis satis esse eruditū:
Cum enī inter plures institutos: substitutosq;
b

hereditas sit diuidēda: quo nā modo diuīſio.
ac partitio fieri poterit niſi ſit ī numeris edoct⁹
qui iudicatur⁹ eſt ptesq; factur⁹: Quēadmo-
dū iuris patronat⁹ ſucceſſio diſſecabitur ⁊ fami-
lie hereiſecūde iudiciū expediet: ſiquis arith-
meticus eſſe noluerit: Quo pacto ſine hac di-
ſciplina ſenarij: atq; alioꝝ numeroꝝ perfecto
cognoſcetur: Mōnulli etiaꝫ arithmeticę geo-
metricas iungunt diſſeſiones: neq; aliter de
inſulis natis in flumine: aut de ſeruitutibus et
interdictis recte dicerni poſſe credunt niſi per-
fecte illa conſiderentur. Pleriq; iuriſconſul-
tum muſicum eſſe volunt: aſtroꝝumq; peritū:
quoniam ſine his: neq; fiſtulas probare neq;
hedificia vel templa debemus extruere. Ple-
riq; vero Medicine ſcientiam: ⁊ hystorie co-
gnitionem adhibendam putant: Quoniam ſi
ne medicina ciuitatum incolumitas: neq; ſine
hystoriæ cognitione vite incunditas conſer-
uari poteſt. Sed iſta proſecto vanitatem quā-
dam pre ſe ferre videntur potius q̃ neceſſariā
vtilitatem. Si enim peritum eſſe oportet om-
nis rei: que in cognitioneꝝ venit: Pariter erit

necesse scire: que agricultoris peritia: que ob-
stetricis ac militaris artusq; fabrilis: Cū supra
scripte sepius incidant rationes in quib⁹ ē op⁹
iurisconsultos succumbere imperatoribus cul-
toribusq; terrarū: et dum omīa scire cōtenderet
ipse in iure dicendo ignarus et hebes videret.
Adaneat itaq; suis finibus contentus: et ita cō-
missam sibi curam exerceat: ut ius in quo ver-
sat non ignoret. Sic enim euenit: ut Serui⁹
Sulpicius omniū diuinarū et humanarū rerū
perit⁹: Cum responsū de iure a Scevola non
intellerisset: obiurgaret: et. Ad. Tullius cum
aliarū scientiarū secreta perquirat: primū in le-
gib⁹ locum alteri dereliquit.

**Quis locus ad studiū videat^r esse po-
tissimus.**

E loco vero ad nostrum studiū
idoneo esset differendū: cum nostri
ab alijs philosophis longe dissen-
tiant: quūquidem illi ex arbitrio vi-
cos et vrbes obscuras: a ceterisq; hominib; et cō-
suetudine remotas deligebant: ne oblectatio-

nibus abducti studiosi a litteris auocarentur.
Leges vō sanctissimo decreto doceri non pos-
sunt: nisi in Italia: Rome ac regijs vrbibus:
aut que id ex priuilegio. sicut Bononia. vñ ex
psuetudine habere illud meruerūt: sic fuisse dō
Beritēsū nobilissima ciuitas legū parens at-
qz pataviū: Licet id quōdā fieri possz in Pau-
sanie ciuitate Bizatio: que a Constatino chri-
stiāissimo pñcipe refecta Rome noue nomē ac
priuilegia sortita ē nō meliorib⁹. vt Justinia-
n⁹ inquit. auspicijs: sz forte detrimis: Mā ab-
hinc vicēniū in hostiū romani nominis dictio-
nē pducta: oībusqz libertatis insignib⁹ spolia-
ta: iugo barbarice fuitur obtent. Jura vero
pontificia licet Bononie cōmorantib⁹ doctori-
bus z scholaribus scripta videantur. Attñ ipsa
etiā i regijs vrbib⁹ doceri possūt: sicqz Mari-
sius p regnū frātie. Osonie p hiberniā ac Sa-
lamatine p Hispaniā pmittunt. Adulterinaz
enī doctrinā in locis alijs tradicesares arbitra-
tur: z idcirco docentes in legem cōmittere cen-
set. Volūtqz licz Maroni poetisqz alijs pla-
ceant nemora z silue: qđ tñ palas iurisconsul-

h² dea belli

toꝝ patrona: quas ea condidit arces ipsi cole-
re habitareqꝫ cōpellant: at vō penates in qui-
bus studiosus auditor ad libros legendos: et
enigmata legū soluēda se cōdet orientis aut oc-
cidentis solis. si *Recturio* credim⁹. nō appli-
cent aspectu: accessu. n. ⁊ recessu solis lux illa
exauret atqꝫ minuit. Sꝫ septētrionale soluz
lumē accipiat: id. n. p̄statiā hꝫ: firmitatēqꝫ p-
petuā nec in cogitatiōib⁹ ingeniū fixū titillatio-
nib⁹ ⁊ oblectionib⁹ sensunꝫ ad iocos vocat: et
seria.

De parāda veste libris ac p̄ceptore

Am satis idonee: qꝫtumqꝫ par fu-
it preparauim⁹ aīum studiosi adu-
lescētis: qui legibus sacris p̄pera-
bat accingi. Nūc igit⁹ felix ac bene
instructus accedat: abiectis iam pucritie mori-
bus virilem togam se induat: ⁊ vincus fluxe
vestis honoribus: veluti quibusdā cōpedib⁹
arceatur a lasciniā: petulātiaqꝫ pueroꝝ: existi-
metqꝫ omniū oculos in se fore coniectos ad in-
crepandum ⁊ arguendum siquid in se ipso mi-

nus laute: minusue digne cōmiserit. **I**ā sibi li-
bros canonū: legūne comparet: in quibus se
velut in fonte lucidissimo speculet: et exhauri-
at saluberrima documenta: quib⁹ corp⁹ ma-
cule deleant: et animi vires adaugeantur. **I**am
sibi nō quoslibet s; morib⁹ et faciēdia prepo-
nentes et principis auctoritate pbatos sacros et
optimos deligat pceptores. Quorū et imitati-
one pficere et doctrina crescere posse pfidat.
Nā pceptorū nomen nobile ac sanctū: et in pa-
rentum loco semp ē habitum. Quo fit: vt eorū
voces in discipulorū aures trāssuse grauius so-
nent: firmitusq; inherescant: et ideo de pitago-
reis refert Cicero: q; tāti faciebāt pceptoris
auctoritatem: q; si qua inter eos contentio inci-
disset allata pitagore assertione deserebat quon-
iam preiudicata opinio non minus qm ratio
virium obtrinebat. **E**t idcirco magnā laudem
Homerus Achilli tribuit q; **E**chyronis pre-
ceptis nutritus educatusq; fuerit et **P**hilippi
Macedonis ad **A**ristotilem extat epistola.
Qua Rex ille dijs gratiam habet non tantus
q; alexandrum sibi nasci contigerit: q; q; tem-

poribus tanti philosophi a quo eruditus bene
essendi sicut a se nascendi exordia suscepisset
Magna etiam in veneratione apud Meronez
fuisse Senecam audio a quo fuerat institutus
nec minore apud Dionisium Plato quanqz
vterqz tyrannus fuerit atqz turpissimus Ma-
gneqz laudi dat Panetio q. P. Africanuz
instruxit et Lise pitagorio q instituerit The-
banum epaminundam quorum virtus ac sapi-
entia in sanctissimos preceptores reflexa non
mediocre ipsis inbar videtur offundere.

De tēporis diuisione ac distributiōe

Constituatur etiam instruendus a no-
bis vilicationis sue reddere ratio-
nē: vtaturqz temporis parsimōia
z diē noctemqz subdiuidat: z cuiqz
officio sui temporis partes accomodet. Nam
quiete ac somno non ē natura fraudāda: curā
dumqz corp⁹ atqz reficiendū: indulgēdumqz
studio atqz meditatiōi nonnunquā ioco ludo-
qz fruendum. Habet enim cuiusqz ingenium
b iij

suarum virium metas: quas si quis avidius sedulo opprimerit: Franguntur et corrumpuntur et eorum qui optime spei prebuit experimenta in medio cursu destituunt: Non nunquam vero pertinacia et obstinatione compressa splendore gratiaque privantur: et effeminatum ingenium exhibent: a quo vix extorquentur languentes: mucideque sententie: Plerique vero sic assidue sese onerant continuoque incumbunt: ut non solum animi vires obruant: verum etiam corporis: ob eamque causam gravissimas ineunt egrotationes. Idcirco bene admonet Flaccus: ut dies noctesque cogitemus: Quid ferre recusent: Quid valeant humeri: quoniam si quis sapienter id egerit: neque facundia deserit hunc: neque lucidus ordo. Putant autem quidam iustam esse distributionem si tres in partes equales. i. tres octonas horas naturalis dies subdividatur. Quarum alteram somno et refectioni corporis: sequentem vero studio ac lectionibus: tertiis vero actionibus exhibent: Quod sane probabiliter fieri posse laudamus. Sed tamen prout cuiusque ingenium et vires plusculum aut parum minus de al-

hō apta
studij

tera tertia sūmī potest. Sicq3 surgēte die qua-
tuor audiendo ⁊ studendo sibi horas assūmat:
Eodēmq3 sole occidente suscipiat. Reliquū
vero temporis aut quieti aut curationi corpis
aut honestis actionibus tribuatur: neq3 patia-
tur quo ad se fieri potest hic ordo prefixus pre-
posteretur: omittatur: Sed omni nixu inuiol-
labiliter obseruetur: Inuabitq3: si ī cubiculis
nostris: si in conspectu Horologia constitue-
mus: cum quibus ad vmbra vel aque aut ha-
rene fluxus: seu rotarum reuolutiones conti-
nuo quantum temporis elabatur agnoscimus
tum vt prefinitē lucis metas seruare: tū vt ni-
hil amittere ex ipsis inutiliter debeamus.

**Utrum sit melius preuidere lectio-
nē an ea lecta reuidere.**

Ed incidit dubitatio non vulgaris
f utrum melius sit studium lectionis
antequā a doctore audiat: an ve-
ro ea lecta id videatur esse comodius: Nos ti-
bi nostrā non reticebimus opinionē: qui utrū

q3 fore necessariū arbitramur: Sicut. n. expe-
dit diligentē agricolā prius sulcos preparare
q3 terre semina infundat: Sic ipse maturā se-
getē perdit nisi reponat in horreis. Ita quoq3
is quem iuri operam daturum diximus: opor-
tet prius secum totam: que legenda est legem:
aut decretalem epistolam excurrere atq3 repe-
tito gressu sententijs singulis immorari: vim-
q3 verborū adhibita rationis statera metiri: et
cum postea doctoris lima sui errores correcti:
et versus sensus exploratus fuerit: intra pene-
tralia receptus: que pendens ab preceptoris
ore audiviscule suxerat: per compendia repli-
cet: signet: ac velut preciosiorem mercem reco-
dat in mente: vt quom id tempus exposcet: li-
beralissime possit efferre.

*De libris iuris a quibusue et quan-
do compositi sunt.*

*Es ipsa videtur exposcere vt pri-
usquaz ordo discendi tradatur: ali-
qua pri⁹ de libris iur enucleemus*

que licet diffusius in nostris orationibus ege-
rimus: tamen pro re breuiter perstringemus.
Ius vero quod diuinum dicitur quinq; voca-
bulis appellatur: sicut id quinq; successit tem-
poribus. **Primum** enim a deo per Moysen
prophetasq; traditum Mosaycū Prophe-
ticumq; nominatur: In quo quidē sunt de mo-
ribus: et cerimonijs plura conscripta. Pro-
xime vero vbi habundauit gratia Saluato-
ris: **Ius** splenduit **Euangelicū**: quod ab ip-
so veritatis verbo: et ex eius ore processit: Id
q; ex libris **Euangelistarum** aperte percipit.
Tertium vero **Apostolicum** nūcupamus qd
ex epistolis pauli et aliorū apostolorum excu-
titur. **Quartum** vero dicitur **Decretorū** san-
ctorum patrum: Qui in codicillis conuenere
Quintum vero in epistolis **Decretalibus** sū-
morū Pontificum continetur. Id autem
quod decretorum: **Epistolarumq; decretaliū**
dicimus: **Quinquipartius** est. Nam antique
constitutiones. Que vsq; ad **Conradi Augu-
sti** tempora processerunt. in li. **Gratiani** mo-
naci verissime continētur: sicut vsus et omni-

um comprobauit auctoritas. Que vero vsqz
ad Gregorium nonn̄ edite sunt: In compila
tione ipsius conspiciuntur. Alie vero in sexto
libro Bonifacij Octauī concluduntur. Pluri
mos vero Clementis atqz Johannis opuscu
luz redolet. At vero relique in Archiuis Ro
mane curie recondite: et extra supradictos li
bros vagantes nullo certo volumine continē
tur. Porro Que a pontificibus in libros re
dacte sunt: quinqz voluminibus: sicut quinqz
corpis sensibus explicantur. Primo. n. si
cut visus est altior sensibus reliquis. Ita i pri
mo libro de iure. ministrisqz illius: tanquā ve
re sūmis diserit. At quia sensus auditus secū
dū sibi vendicat locū. De iudicijs secūdus li
ber eloquit: ad auresqz refert: et qz honestas
Clericorū z vita redolere debz i p̄spectu Dei z
hoīuz: idcirco Terti⁹ liber ad odoratū reduci
tur. Quarto autē libro de sponsalibus z ma
trimonijs tradidit: quoniam gustui res simi
les comperantur. Ultimus vero de crimini
bus z penis commissis tractans per omnes vi
tam tactui per omne corpus diffuso assimila

*Ius civile exponit
quod in libe*

tur. **Ius** vero humanū: quod alijs verbis ro-
manum seu civile appellamus: quinq; libris
exponitur. **Primus** enim quinquaginta **Di-**
gestorum seu **Pandectarū** libris ius antiquū
omne concluditur. **Postea**. xij. libris impe-
rialium constitutionum ius omne **Cesareū** est
comprehensum. **Que** omnia strictim elemen-
torum seu institutionū liber amplectitur. **Il-**
las iustiniani autētica iura secta in. viiij. colla-
tionibus insequuntur. **Ultimum** locum opti-
net **vsus** **Seudorum** nouissimarumq; constitu-
tionū. **Quos** omnes: nec sua laude fraudare:
nec debito preconio possum extollere: **Quo-**
niam alio properare nos conuenit.

Quod ius sit docendū prius ⁊ quare

As pontificiū atq; cesareū per
discipulis animaduertere cōue-
nit: quod prius ex illis suscipien-
dum sit: aut quod postponendum
In quo quidem negotio **Cardinalis** **Zabarel**
le non est aspernenda sententia. **Qui** perseue-

raturum in legibus inquit oportere a iure cesa-
reo principiū facere: sicut debet a canonib⁹ in-
cipere: profiteri volēs in iure diuino Idq; in-
sta decernit ratione Quoniam: que prius per-
cepta sunt firmitus coherescūt. Que vero tar-
dius non tam firmas aut altas radices agunt:
a quibus omnis ius plante naturalis exorīt.
Nos vero arbitramur res diuinas: humanis
excelliores fore. Et idcirco eū qui diuinis ⁊ sa-
cris litteris imbut⁹ est: hortamur a iure diuino
velut magis familiari propinquioreq; incipe-
re: de hinc ad humanū ius suapte natura descē-
dere. Quod si quis rerum humanarū tantum
edoctus sit: oportere vno tantuq; gradu ad ius
ciuile conscendere. Quo legitime pcepto gra-
dus alter superior est tentand⁹: Et idcirco la-
boriosius nituntur qui mixtim ad ius virumq;
se conferunt: ⁊ nūc ascensum nūcq; descensum
exposcūt: quoniam vehemēs ad res diuersas
applicatio ingeniū eneruat ⁊ frangit qđ p pla-
na ⁊ mollia deductū: facilius ad meliora per-
ducit.

**Qualiter docendū sit ius ciuile secū
dum ipsas leges.**

Irecognoscentes nōstram imbecilitatem a rebus humanis exordium faciemus ⁊ qualiter progredi debeamus exquirimur. Sacratissimi principis Iustiniani augusti documentū non est aspernendum qui primo anno legi iubet omnes institutionum seu elementorū libros: et principium pandectarum idest libros quattuor: vsq; ad titulū de iudicijs: mandatq; tales appellari iustinianos. Secundo autē anno precipit eis legi: Librum iudiciorum cum septem sequentibus vsq; ad titulum de rebus creditis: Cum quo extra ordinez annectit vnū librum de iure dotium ⁊ alterum de tutellis. Deniq; primum qui tractat de testamentis cū sequente: qui loquitur de legatis: Talesq; auditores edictales cognomiāt. Tercio vero anno legi iubet titulum de rebus creditis cum. viij. libris sequentibus vsq; ad librum qui de pignoribus inscriptus est: quanquam hi libri

possint legi secundo āno: et illi de iudicijs i ter-
tio traditi a p̄ceptoribus: Sz extra ordinem
annecti mādāt librū de pignoribus et ypothe-
cis: nec nō librū de edilitio edicto: ac Redibi-
toria: De enictionibus atq; duple stipulatōe
similiterq; de vsuris: in quibus responsa P̄a
piniani p̄cipua cōsiderant̄ ab auditorib⁹: qui
tam antiquo qm nouo vocabulo P̄apiniani-
ste nuncupantur. Quarto vero anno scolares
hyrci. quasi vidētes subtiliter. appellantur:
In quo .xj. libri qui sup sunt ex. xvij. singula-
ribus legunt̄ vsq; ad titulū de bonoz possessi-
onib⁹: Sicq; p̄ceptis a voce magistra. xxxvj
libris. vti p̄diximus. reliquos. xiiij. vsq; ad
finē operis auditores ipsi p̄ semet legētes ex-
currant et colorite debeant nomīari. Demum
Quinto āno princeps legi mādāt p̄stitutōes
impiales que in ipso Codice p̄tinētur. Ex qui-
bus euidentissime p̄stat virū in legibus p̄fici de
curso quinquennio: modo diligenter accurate
que insistant.

Quō leges ex vsu tradant̄ in scolis.

T vero vsus aliter obseruari: alioq3
a mō traditi ciuilia iura p̄sentit. Docto
res nāq3 institutiōes singulis ānis a
capite semp̄ exponūt ⁊ digestoz seu pandecta-
rū primos. xxiiij. libros faciūt ordinarios eos
q3 Digestū appellāt vetus: ac veste candida
amiciūt: alēnisq3 annis prima luce. xij. ex illis
legūt. Eodēq3 mō. ix. priores libros Justi-
niani Codicis viridi veste p̄tectos ī duas ordi-
narias seperāt portōes. Alēnatimq3 nūc dige-
sti veteris nūc codicis variatis ānis diuisiōes
p̄dictas expediūt: Reliqui autē digestoz libri
duo in volumīa segregant. Alterū vltimarū
voluntatū plenū: primū testamēta cū suis ac-
cessionib⁹: posteaq3 legata cū dependētibus
p̄tinet. Idq3 picea veste mortiferaq3 obsuū
dicūt infortiatū: quoniā fortissimū ius agnitis
legib⁹ eius efficit. Alterū vō nūtiatiōes noui
opis: edictaq3 p̄toz primū āplectēs: postea
subiūssimas verborū tenet obligatiōes: penas-
q3 delictoz: ob eāq3 causā nouū q̄si vltimū ap-
pellatū pallio rubeo decorat: tū q3 noua opa
puniceo colore magis vidēt insignia: tū quia

cruori p penas effuso ps extrinseca decorat.
Nos aut achademie obfuare psuenit vt vici
sim nunc digesti noui: nunc ifortiatu ps vna: nunc
alta inclinante die p viros doctissimos scolasti
cis aperiat. Tres vo qui supat ex codice Ju
stiniano libri cu3. iiii. institutionu seu elemetoz
libris aneri: nec no cu. ix. collatioib9 iuriu au
tenticoz: vsuq3 feudoz varia veste distinctuz
volumē efficiūt: qd pter institutiones nunq3 in
scolis legi psuenit. Quo fit vt ois doctrine le
galis fruct9 qui a maiorib9 in quinq3 anis pa
rabat: nunc exhibeat i qttuor. Qd an iusti9 an
iniqui9 factū sit iudicare nō audeo. Nā docto
rib9 hoc loco normā nō pfero: s3 tantū audito
res admoneo quo doctiores z meliores queāt
euadere.

Quomodo docēdi sunt canones

T vo hi qui canonū scientiam pfitē
tur antiquos canones ex Gratiano
a pot9 negligere q3 legere psueuerūt.
Reliquos vo libros a capite. vt aiūt. legūt ad
calcē: incisis illis potissime titulis: i quib9 de
fide ac sacramētis z nō de questu pscribit. Ea

enī cū reliquis que ad mores tantūmō ptinent
iubēt scolasticos a moralib⁹ philosophis aut
theologis venerādis expetere. Que nouissi-
ma nō mō laude ac doctore p̄sus carere sērio
Verū censeo fore oī reprehēsiōe ac castigatio-
ne dignissima. Qñquidē p̄ceptores qui plu-
res diuersi generis discipulos īstruūt: nedū ex
ordia ac sūdāmēta diuini iuris debēt exponere
s̄ plenā tenentur edere īterpretatiōem ne incō-
pti ⁊ sicci vacua ⁊ arrida p̄deāt lectōe. Quin-
īmo decet: vt oī doctrina exculti neq; vigilias
fugere: neq; disciplinā nō adepti scolasticī vi-
deant: aut si ex diuino mūere sciētiaz iuris sūt
assecuti eniti debēt: ne omīssa diuī more p̄te iu-
ris īmēores bñficij sibi a deo collati eē credāt:
⁊ poti⁹ de stipēdio q̄ de diuino supplinio cogi-
tantes.

**Quid obseruare debeant auditores
volentes adiscere.**

Auditores etiā monēdi sūt qui nō nūq;
suaz ignari viriū lōge pl⁹ doctrie hauri-
re p̄tēdūt q̄ p̄ferre ipsi valeāt: euclidis forsan
exēplo p̄mōiti qui noctu a megara p̄ficiscebāt

Athenas: nō absqꝫ piculo capitis sui quo lecti
onē a Socrate audiret quo sit vt in dū ī labo-
res ac dāna p̄cipitati ⁊ lumē ac sensus obtene-
brati medio ītursu d̄ficere cōpellāt. Aut si qñ
ad metā puenerit: tāta p̄turbatiōe diffidētiaqꝫ
fessi ⁊ anxij sint vt extincti pene ac exanimēs re-
linquāt. Sicut. n. mō natus īfans lactis tan-
tū alimēto nutrit: paulatimqꝫ elixi panis: aut
tritici cū lacte farris suscipit alimētū: ⁊ sicut p̄cul-
a melle ⁊ pomis arcēdus ē: ne lūbricis aut ver-
mibꝫ paruulus obruat. Postea vō adultꝫ mē-
bris pallatoqꝫ armato dentibꝫ pōt queqꝫ du-
ra p̄trere: eadēqꝫ digerere. Nec p̄uerso tali or-
dine pōt vnqꝫ crescere in vix. Sꝫ int̄ nutricis
vl̄nas aut cū matre ludēs exp̄iret necesse ē: sic
legibꝫ ac canonibꝫ imbuēdus: iuriscōsultusqꝫ
formādus. Primo quidē āno positiuū tantuz
legis aut canonis sensū accipiat: ⁊ velut īfan-
tulus a p̄ceptoris ore desugat: velutqꝫ ille in
stomacum demittit: ita hic reponat in mentem
Canonis aut̄ vel legis sēsus positiuꝫ tribꝫ aut
q̄ttuoꝫ modis elicit: primꝫ quidē est p̄ sūmulā
quandā epilogūqꝫ verborꝫ: quo p̄lix oratio

nis succus elicitur: breuitas enī est amica inge
nij atq; memorie. Proximus modus est p di
uisionem partitionemq; verbor: quoniā diui
sio animū auditoris informat ac preparat.

Tertius vero modus prei aut questionis p
positionē: que verbis cohereat atq; sermoni.
Ipsa. n. interrogatio atq; responsio altiore
in animo facit impressionē: et siquidem is firmi
or esse videbit rationē dubitationis: ac decisio
nis attendat: allegandi q; modos ac formas:
qualiter pferatur. Ac vt in eadem similitudi
ne versemur admonemus: q; sicut infans cum
primū exurit matrem fletu ac lachrymis vocat
sic eum qui vult iuribus innutiri: que nō itel
ligit a pceptore postulare nō pudeat: alit. n.
maior aut robustior fieri nō valebit. Sed mo
derate tamē tot leges aut canones percipe stu
deat: quot eius anim⁹ et memoria ex quo quere
ac retinere valeat. Aliter. n. vt infans ob lac
tis exuberantis copiā totū enomit: sic qui plus
q; retinere valebit se onerat totum amittat ne
cesse est. At vero anno secūdo aliquantum ro
bustior factus iura ptraria: his que prius au

dierat soluere adiscat: pprietatesq; vboꝝ dili
gēter exquirat. Sic. n. isans dentib⁹ oriētib⁹
nō tātū lac ⁊ poculū recipit: s; mādibulas exer
cēs quedā esui duriora cōfringit: Sic primis
cunabulis legū nup detract⁹. Nec aliquātū
lū fortiora pdisceat. Sed ab esu melis atq; po
moꝝ coherceat. Et enī singulares quedā opi
niones: lapidulaq; doctoꝝ dicta veluti lūbri
ci crescētes pueros obruūt et enecāt ⁊ segetē le
gū seu canonū veluti lape ac tribuli suffocant.
Cū vō terti⁹ ānus affuerit iā plene mandibule
dētibus nuces ⁊ glādes admittēt. Tū. n. exa
miatas ad vngē accipiāt diffinitōes: iā illatio
nes ⁊ correlaria de pclusiōib⁹ sumāt: ⁊ questio
nes ppositas librat⁹ rōib⁹ ac iurib⁹ capiant
Appatu Iā ipsaꝝ glosaꝝ apparatus degustēt ⁊ p se inci
piāt iuris alimēta suscipe. Cū vō adulto se q̄r
tus ānus obtulerit: tūc p se cibos ⁊ alimēta cō
quirat: cūctaꝝ abdita ⁊ obscura scruteꝝ: comi
litomb⁹ p̄grediat⁹: Sic. n. pitagoreis triēni
silētiū indictū erat. Mā aū indicare de discipli
nis temerariū atq; absonū arbitrabāt. At vō
iūq̄to āno robust⁹ iā fact⁹ ⁊ viriū ⁊ animi ple

nus: propositā in disceptationib⁹ palmā sem-
per exquirat. Cauillationū laqueos tendat: ob-
lataq; euadat ac superet. Non vnquā pposit⁹
articulis declamet ac publice de iure responde-
at. Sic. n. excitatus in puluere atq; palestra
ad palmā optatam poterit pmereri: modo in-
genium ⁊ memoriam semper exerceat. Opera-
tio nanq; cōtinua ingenium acuit: roboratq;
memoriaz. Proderitq; pmaxime si recentem
de doctoris ore lectionem: intra penates: ⁊ do-
mesticos parietes sibi ipsi sub eadem figura p-
legerit: nomisq; tironibus nodos soluerit: pe-
riclitandoq; sese semp disceptationibus prōp-
tū paratumq; obtulerit. Sūt. n. alia pleraq;
documenta: quib⁹ excitat⁹ memoria: firmaturq;
per maxie. De quib⁹: q; loco alio plenius di-
seruim⁹: nūc missa faciem⁹. Tu. n. illa cū vo-
lueris poteris accurati⁹ intueri.

**De alio documento p volentes adi-
scere observando.**

Redunt etiam per multi fore vti-
cissimum: si quis studiosius alteri-
us forsan diligentissime precurren-

tis vestigia consequatur: Quod sane pban-
dum est mō sine odio ⁊ iniuria fiat. Quinimo
putam⁹ eque laudandū: si quis se insequentis
anxietatez: sedulitatemqz citatissimo gressu p̄
currere semp intendat. Qd si pari honorū sti-
mulo cōcitant: admonēdi sunt: omni nixu cō-
grediant: vbi ⁊ vinci ⁊ vincere pulcrū est: pre-
sertim in tali discriminē in quo vtriqz triūphus
sine alterius damno condemnari potest.

**De fructu et vtilitate discentium le-
ges et canones.**

p Rescripta vero a nobis pro pos-
se seruantes non dubitamus in
virum delectū euadere: Qui nō
solum sibi carus: sed omnib⁹ pri-
uatim ⁊ publice vtilis possit Romanam rem-
publicam sueqz ciuitatis habenas contingere
atqz tractare ⁊ ad cōmunem vite hominūz so-
cietatez bene beateqz degendam presidij ferre
non parū. Et idcirco Ser. Sulpitius tales
iustitie cultores. et boni et equi scientie profes-

fores merito sacerdotes appellat. Quos etiā
diuus Merua non minus honesto: qm digno
vocabulo comilitones vocare non est dedig-
natus. Nec enim minus imperio militare cre-
dimus illos: qui gloriose vocis confisi muni-
mine spem laborantium: patriam: posterosq3
defendunt: qm qui gladijs: clipeis: toraceq3
nituntur in acie. At vero: cum nobiles animi
corporis vinculis exuti in aream sublimen ce-
li conscenderint Beatissimo diuine maiestatis
amplexu diutissime pfruentur: Quandoqui-
dem summo parēti omniū: ac Principi Deo
qui orbem regit: nullum in hac vita decentius
munus persolui potest: q3 boni: ⁊ equi notitiā
pfitendo ius suum vnicuiq3 tribuere.

Conclusio totius operis cum excu- satione.

b Ecitaq3 paucula: si diligentius re-
censueris: ⁊ multa que p te agis: ⁊
agenda constituis: plenissime re-

cognosces: multo plura melius aptiusq; dis-
pones: qui a nobis forte potuerit enucleari.
Verū fortasse letaberis: te fuisse a nobis non
mediocriter excitatum: et ob tuū amorem gau-
debis multos in veram semitā adductos: qui
forsitan aberrassent. Nos vero p̄ nostra con-
suetudine tibi placere: p̄desseq; studuimus.

Vale.

Impressum In inclita ciuitate.
Bonna. Anno salutis. M. cccc.
lxxxviii.

GW 5946

dis-
ri.
non
gau-
: qui
con-
is.

de e
Aliqu
nus.
Ab al
Artife
Ad q
rem
Anin
Bude
s.a
into
Ani
An
cr
Ab
re
Ali
mi
Ab
Ad
s.a
Ap
d
Ap
ver
Ap
Ap
Ap